ДЕПАРТАМЕНТ ЗА ИНФОРМАЦИЯ, КВАЛИФИКАЦИЯ И ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ – ВАРНА

ОДОБРИЛ,

ДИРЕКТОР: _____

(проф. д-р В. Кюркчийска)

Катедра: **Науки за образованието**

П Р О Г Р А М А

за писмен изпит с учители по Изобразително изкуство за придобиване на четвърта професионалноквалификационна степен

1. УРОКЪТ

Същност на изкуството, функции на изкуството. Видове изкуства - класификация. Традиционни изкуства - обща характеристика.

2. ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО.

Възникване и развитие на изкуствата в отделните цивилизации (исторически обзор). Тенденции и направления в съвременните изобразителни изкуства.

3. ЖИВОПИС

Обща характеристика, видове, жанрово многообразие, изразни средства, материали и техники.

4. ГРАФИКА.

Обща характеристика, видове, жанрово многообразие, изразни средства, материали и техники

5. СКУЛПТУРА

Обща характеристика, видове. Жанрово многообразие, изразни средства, материали и техники в скулптурата.

6. ДЕКОРАТИВНО-ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА.

Обща характеристика, видове. Жанрово многообразие, изразни средства, материали и техники.

7. КОЛОРИТЪТ КАТО ИЗРАЗНО СРЕДСТВО В ИЗОБРАЗИТЕЛНОТО ИЗКУСТВО

Цветознание - наука за цветовете. Основни свойства и изразни възможности на цветовете. Цветна гама - видове цветни гами. Хармония на цветовете и видове цветни хармонии. Значението им за общото цветово изграждане. Колоритът в изобразителното изкуство. Видове колорит. Роля и значение.

8. ФОРМАТА КАТО ИЗРАЗНО СРЕДСТВО В ИЗОБРАЗИТЕЛНОТО ИЗКУСТВО

Понятие за форма на образа. Източници - реалната действителност и фантазията. Фактори за възприемане и изграждане на формата - светлината (източник - естествен или изкуствен; посока; сила; характер - топла, студена, мека и др.), пространство, цвят, фактура на повърхността и др. Специфични изразни средства, с помощта на които се изгражда живописната, графичната и скулптурната форма.

9. КОМПОЗИЦИЯТА В ИЗОБРАЗИТЕЛНОТО ИЗКУСТВО.

Понятие за композицията като продукт на творческия процес и като изразно средство в изобразителното изкуство. Изразни средства на композицията - формат, размер, ритъм, равновесие, контраст. Композиционен център и начини за неговото подчертаване. Разнообразие на геометрични схеми за разполагане на изобразителните елементи (кръгова, диагонална, пирамидална и др.). Видове композиции.

10. НЕТРАДИЦИОННИ И АЛТЕРНАТИВНИ ФОРМИ НА ИЗОБРАЗИТЕЛНИТЕ ИЗКУСТВА

Съвременни тенденции. Изразни средства. Представители.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. **Ангелова, Л., Легкоступ. П**., Децата и изкуството, С., 2005
2. **Балкански, Д**., Декоративно-приложни изкуства в обучението по изобразително изкуство, Ш., 2010
3. **Балкански, Д**., Изобразителното изкуство в полето на авангардизма, Ш., 2009
4. **Балкански, Д**., Ръководство за педагогически практики на студентите от специалност ПОИИ, Ш., 2011
5. **Виготски, Л**. Въображение и творчество на детето. С. , 1985.
6. **Дамянов, Б.** Композицията - история и проблеми в изобразителното изкуство. Пловдив, Университетско издателство, 1998.
7. **Дамянов, Б.,** Методи в обучението по изобразително изкуство, П, 2005
8. **Дамянов, Б**., Обсъждане на резултатите в обучението по изобразително изкуство, П., 2001
9. **Дворянов, О.** Концептуалната тенденция в съвременното изкуство. С., 2003.
10. **Димитров, Д.** Изкуството на XX век - съдбата на авангарда. С, Просвета, 2001.
11. **Димитров, Д., П. Цанев.** Методическа концепция за учебния процес по изобразително изкуство за I кл. С., сп. "Начално образование" бр. 3/2002 г
12. **Димчев, В.** Изобразително изкуство. Методика. С. 1993.
13. Захариева, Р., Предизвикателства от бъдещето към съвременния учител, СУ, С., 2011
14. **Иванов, И**., Теории за образованието, Ш, 2004
15. **Кафтанджиев, Хр.** Визуална комуникация. С., 1996.
16. **Мухина, В.** Изобразителната дейност на детето като форма на усвояване на социалния опит. С. , НП, 1985.
17. **Папазов, Б.** Изобразителната дейност „моделиране в кръгло". Ш., 1997.
18. **Папазов, Б**. и кол. Книга за учителя по Изобразително изкуство 1 кл. „Бит и техника", Варна, 2016

19. **Папазов, Б.** и кол. Учебник по Изобразително изкуство 1 кл. „Бит и техника“, Варна, 2016
20. **Папазов, Б.** Изобразително изкуство. Методика и практика, Пд, 2017.
21. **Папазов, Б.** Художествено обучение чрез изобразително изкуство, Пд, 2015.
22. **Папазов, Б.**, Изкуството. Теоретични аспекти, Пд,, 2015
23. **Райчев, Р.** Структурна комбинаторика. С, 1995
24. **Савчева, М. и М. Мойнова**, Интерактивни методи в обучението по изобразително изкуство, С, 2008
25. **Савчева, М**., Интерактивните художествено-сценични форми (средство за джендър възпитание на подрастващите, С., 2011
26. **Стаматов, Р**., Креативността, Пд., 2015
27. **Теофилова, М.,** Училище за художествено възпитание, Ст. З., 2014
28. Учебни програми по изобразително изкуство 1 – 4 кл., С, МОН, 2016, 2017
29. **Цанев, П**., Психология на изкуството, С., 2008
30. **Чилингиров, Св**., Тестово-проблемният метод в обучението по изобразително изкуство в началното училище, Ш., 2017 г.
31.

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

За придобиване на четвърта професионално-квалификационна степен учителят следва да изяви професионалните си умения за интерпретация, на научни проблеми от учебното съдържание по изобразително изкуство и за конструиране в съответствие с тях на подходящ за образователния процес методически решения.

Кандидатът разработва писмено изложение по проблем, свързан с професионалната му практика. Преди изпита комисията определя няколко теми, една от които се изтегля на лотариен принцип. Формулировката на темата е в обхвата на съдържанието на програмата, без да го повтаря. Това означава, например, че темата може да засяга част от даден в програмата проблем или да насочва към него от определена гледна точка.

Учителите с полувисше образование разработват писмената работа, като се съобразяват с учебното съдържание по изобразително изкуство до VIII клас.

Писмената работа съдържа изложение на частно-научния аспект на проблема и идеи за преподаването му в училище.

Изпитът е анонимен. Анонимността се разкрива след като приключи проверката и се оформи оценката.

Писмената работа се проверява от всички членове на комисията и се оценява с консенсус. Оценките се оформят с точност до 0.50. Оценката се мотивира в рецензия, която отразява общата оценка на членовете на комисията.

Оценката на комисията е окончателна и не подлежи на преразглеждане.